

teestelijk zal wor-
kerk,
ichtoe-
isbruk-
gen ker-
de Her-
kanton-
arm
staling te
kerkerad
zou niet
karakter
ze gave
ook Ds.
de tucht
tot een
rvoor is
d. Reeds
we den
m weg
sanwijst.
vaarlijke
nag van
nien op

kerkerad
ellen, in
m in de
prake is
eid. Da-
den aan-
is zulke
maatschap
praktijk
doende
Kerk ge-
n vorm
en zich
tekenen,
ie in de
en thans
ten voor
komsten
en trek-
n, maar
hoeveer
en bij de
niet het
bezwaa
jdragen
collec-
ten, hoe
instaat-
onwille
of dit ge-
jdragen
ven in de
kerkerad
de col-
moeden
rom de
n. Zeker-
hebben,
at hij te
e geven,
leggen?
el is om
e zonde
dat de
lijke zou
meente,
uiterst
vrij uit-
terwijl
ekende,
vallen.
censuur
t mogen
ij te dra-
van zijn
raad zou
meente-
aar zijn
den en
te vast-
oorenen
ad voor
n, waar
eten te
en leder
doen en
eft deze
van de
kan hij
aar ver-
acht-
ad hier

ats, dat
g geeft,
rk cen-
ijn heeft
Neder-
us hem
wel zij
e armen
n in de
mocht,
dat hier
ar geen
Ne zien
Apstel
matigt
egenen,
n alleen
roeders
dwang,
n, opdat
ekheid,
a gever
het dan
dezen
de wel-
blijven
et zeker
het oog
usschen
agt en
ft, een
t eer-
teplicht,
gehou-
e, terwijl
ijwille
racheid
er zake,
en deze
het niet

nakomen van dezen rechtspligt, maar de
ergerlijke zonde van gierigheid, die daarin
zich openbaart. En die zonde van gierig-
heid kan even goed zich openbaren in het
niet-geven aan de armen als in het niet-
bijdragen voor de Kerk. Is de Kerkeraad
geroepen de zonde van gierigheid door
censuur tegen te gaan, zoals Ds. Jansen
meent, dan moet hij dit niet alleen doen,
wanneer iemand weigert voor de Kerk bij
te dragen, maar evenzeer wanneer hij aan
de armen niets geeft. Daarom is het ant-
woord, dat Calvijn aan Menso Poppius,
gaf, wel degelijk ook op dit geval van toepas-
sing. Trouwens, hetzelfde wat Calvijn
opmerkt naar aanleiding van de aanbeve-
ling, die de Apostel Paulus gaf van de
collecte voor de arme heiligen te Jeruzalem,
geldt evenzeer voor hetgeen de Apostel
schrijft aan dezelfde gemeente van Corinthe
om haar te wijzen op haar plicht om de
Dienaren des Woords te onderhouden, nl.
dat de Apostel hier wel vermaningen ge-
bruikt, maar geen strenge tucht oefent.
De Apostel wijst er de gemeente op in
I Cor. 9, dat de Dienaren des Woords recht
hebben op bezoldiging; hij voert tal van
argumenten aan uit het Oude Testament
en uit de woorden van Christus om haar te
overtuigen, maar hij gebruikt tegenover
degenen, die aan dezen plicht zich onttrek-
ken, niet de tucht, hoewel het feit, dat
deze gierigaards in Corinthe zelfs voor het
onderhouden van den Apostel Paulus niets
wilden bijdragen, zeker ergelijk genoeg
was. Den man, die te Corinthe in bloed-
schande leefde, deed de Apostel Paulus in
den ban, maar deze gierigaards niet. Trou-
wens, ook in het Oude Testament, waar-
onder de strenge voorbeeld der wet pre-
cies voorgeschreven was, hoevel ieder van
zijn inkomsten had af te staan voor den
dienst van het heiligdom en het onderhoud
der priesters, was toch geen penale sanctie
op deze wet gesteld en werd niet gelast aan
de Overheid om de onwilligen te straffen,
maar God zelf zou deze zonde straffen,
zoals de aangrijpende profetie van Haggaï
en Maleachi ons leeren. En hetzelfde geldt
ook van het Nieuwe Testament. Als de
Apostel in Gal. 6: 6 en 7 de Gemeente
wijst op haar plicht om mede te deelen van
haar goederen aan degenen die haar on-
derwijzen, dan dreigt hij de onwilligen niet
met censuur, maar wijst hen op het oordel
des Heeren: Dwaalt niet, God laat
zich niet bespotten; want zoo wat de
mensch zaait, zal hij ook maaien.
Dr. H. H. K.

Kootwiks Scholen

In hartelijken dank ontvangen poststempel
Utrecht, van N. N. Zilverbon f 1; van den
heer C. Koops te Rotterdam van mej. N. f 1.
Da. J. H. HOUTZAGERS, Voorzitter.

Reestatel.

Da. J. C. DE MOOR, DIENSTPlicht EN GEWETEN.
In dit geval is ook de Christen,
indien hij naar de orde van
zijn land geroepen is om zijn
vrij te dienen, niet alleen niet
in weerterding tegenover God
door de wapenen op te nemen,
maar ook in een heilige verplich-
ting, welke men niet kan verwerpen
sonder God te lasten.
CALVIN.

1. OVER DIENSTPlicht EN GEWETEN gaf deze
dagen de Amsterdamse predikant Dr. de
Moore, in het bij J. H. KOK te KAMPEN
verschijnd Tijdschrift SCHULD EN PIJL, een studie,
waarop ik, ook om het actuele van het onder-
werp, niet mag nalaten hier de aandacht te
vestigen.

Wat PROF. BAYNICK in een vorig Nr. van
S. en P. DE Nieuwlevende van CHRISTUS en
HET MODERNE LEVEN niet dan in verband met
dit zijn onderwerp slechts terloops kan be-
handelen, is in deze brochure van Dr. de Moor
een voorwerp van opzettelijk onderzoek.

Het gaat natuurlijk niet alleen om van alle
Nrs. van S. en P., hoe voortreffelijk zij tot
duisert ook zijn, hier een enigszins uitvoerige
bespreking te geven, maar voor de laatste twee
meende ik toch, om meer dan een reden, een
uitlegging te moeten maken.

Dit ter verantwoording aan mijn lezers,
waarom het nu weer over een Nr. van SCHULD
en PIJL gaat.

Na enkele inleidende opmerkingen over veler
gewetensbezwaar tegen den dienstpligt en
waarbij men zich dan beroept op het 6e gebod:
Gij zult niet dooden, steekt Dr. de Moor op
p. 3 met zijn lezers van wal door te wijzen,
dat „deze kwestie allernieuw is.“

Zonder op de geschiedenis van het probleem
diep in te gaan, waarvoor hij verwijst naar de
jongste literatuur, bepaalt hij zich hier alleen
tot twee herinneringen.
De eerste is ontleend aan de houding, die
de oude Christelijke Kerk tegenover DIENSTPlicht
en GEWETEN innam en daarbij komt dan vooral
TERTULLIANUS + 200 ter sprake, volgens wien
belde onvereenigbaar waren. Bij hem viel dit
samen met de neiging van de wereld aan haar
lot over te laten en den rijkdom der genade zo-
ker te genieten, dat men de natuur er voor ging
verachten. Daartegenover wordt dan gewezen
op de groote verdienste van AUGUSTINUS (354-
430), een verdienste, die hierin bestaat, dat hij
deed zien, „hoe de natuur en de genade niet
vijandig tegenover elkander staan, doch het
geestelijke het natuurlijke moet doordringen en
adelen“. Onder zijn invloed werd DIENSTPlicht
en GEWETEN dan ook niet langer voor onver-
eenigbaar gehouden.

De tweede herinnering is ontleend aan den tijd
der Kerkhervorming. Het was toen de Doo-
persche richting, die het rechte verband van
natuur en genade niet kon vinden. Maar gelijk
in vroeger AUGUSTINUS was het in de eeuw der
Reformatie CALVIN, die voor het christelijk
denken het rechte verband vond, het evenwicht
tussen natuur en genade in het algemeen
weer herstelde, een andere kijk dan de Doo-
perschen had en gaf op den oorlog en daarmee
op de verhouding van DIENSTPlicht en GEWETEN.

Na deze twee herinneringen komt Dr. de
Moore dan weer op onze tijd.

De motieven waaruit hij velen anti-militarisme
en dienstweigering opkomen zijn althans, zoals
hier uit officiële stukken wordt aangetoond,

bij de „vrijdenkers“ niet die van TERTULLIANUS
of de DooPersche, maar gelijk bij de leden van
„De Dageraad“ en den heer F. DOMELA NIEU-
WSTRAAT, „anarchistisch en individualistisch“.
De Moor, die bepaaldelijk voor de christenen
onder de anti-militaristen en dienstweigeraars
schrijft (p. 3), verzoemt hier niet te waarschuwen
tegen het „christelijk etiket“ dat hier de „vrij-
denkerij“ zich opplakt en enkele christenen tot
goeder trouw verlost.

Om dan het „gewetensgeval“ dat zich ook ten
overtuigen voor sommige christenen opdoet, op te
lossen, gaat de schrijver in zijn brochure na wat
de Schrift ons leert over de verhouding 10. VAN
OORLOG EN OVERHEID en 20. VAN OVERHEID
en ONDERDAAN.

Daar hij wordt op drieërlei grond, die ook mij
als voldoende voorkomt, het vraagstuk „hoe de
Overheid zich heeft te gedragen tegenover dienst-
weigeraars en gewetensbezwaarden“, uitgescheiden.

Het eerste hoofdstuk, wat de H. Schrift
ons leert omtrent de verhouding VAN OORLOG
en OVERHEID, neemt in de brochure de ruimste
plaats in (p. 8-27).

Het gaat hier om de algemeene vraag of het
voeren van een oorlog om rechtmatige redenen
volgens de H. Schrift geoorloofd is.

Op grond van nauwkeurige en onbevengene
exegese wordt deze vraag, eerst wat de O. T.
aangaat, bevestigend beantwoord (p. 9-12).
Hetzelfde geldt van het N. T. (p. 12-17).
Dr. de Moor bespreekt hier de gegevens van
het N. T., welke op de bovengestelde vraag
betrekking hebben.

Voorop wordt gesteld, dat het Christendom
zich bejveert, om het natuurlijke recht met
geestelijke te doordringen.

In een noot verwijst hij daarvoor naar
BAYNICK's onlangs door mij hier besproken
brochure in S. en P. Ook relevant hier het feit,
dat dienstweigering noch Johannes de Dooper,
noch de Heiland Zelf of Zijn apostelen heb-
ben aangespoord.

Vervolgens stelt Dr. de Moor in dat eerste
hoofdstuk de vraag: „hoe verdraagt zich het
zede gebod, dat nadrukkelijk zegt: „Gij zult
niet dooden“, met den oorlog, die zonder het
dooden der tegenstanders niet kan bestaan?“
(p. 17-19).

In aansluiting aan een citaat uit CALVIN'S
INSTITUTIE schrijft hij: „wij moeten uitgaan
van de bijzondere positie, welke God aan de
Overheid heeft gegeven, en die haar rechten verleent,
welke de enkele mensch niet heeft. Om der
zonde wil is zij ingesteld en om der zonde wil
is het zwaard haar toebehoort.“ En daarbij
komt hij dan van Gen. 9: 6 op de doodstraf
en op Rom. 13: 4 en ook hoe, stot handhaving
der gerechtigheid, het voor de Overheid noodig
kan zijn het zwaard des oorlogs te hanteeren.“
Met instemming citeert hij hier MARTINUS en
AUGUSTINUS, die in den oorlog allerniet een over-
tredding van het zede gebod zien, ook al bestaat
er geenerlei reden om den oorlog, gelijk zoo
dikwerf geschiedt, te verheerlijken.

Eindelijk zet hij de twee vereischten in het
licht welke Gods Woord aan het oorlogvoeren
stelt.

10. De oorlog mag alleen verklaard worden
om rechtmatige redenen.
20. Eenmaal uitgebroken, mag hij alleen ge-
voerd worden op rechtmatige wijze.

Deze twee eisen wordt dan uit de Schrift
en met verwijzing naar oudere en nieuwere
Ethici van p. 19-27 nader toegelicht.

Het tweede hoofdstuk, wat de H. Schrift
ons leert omtrent de verhouding van OORLOG
en ONDERDAAN (p. 27-31) is zooveel korter,
sommiat, gelijk Dr. de Moor schrijft, „veel
wat hiernaede samenhangt, reeds in het vorige
hoofdstuk moest worden aangestipt.“

Na in zijn eerste hoofdstuk te hebben aan-
getoond, „dat de oorlog op zich zelf geen over-
tredding van het zede gebod is“, gaat de
schrijver hier van de gedachte uit, dat de
Christen op grond van het vijfde gebod ver-
plicht is de wetige macht te gehoorzamen.

Hij beantwoordt dan enkele bedenkingen.
Zoo deze, „dat men verplicht wordt het leven
te benemen van menschen, die men niet kent
en van wie men nimmer eenig kwaad onder-
vond.“ Dan die welke ontleend zijn aan het
Heerenwoord „zoo wie u op de rechterwang
slaat“ en het „allen die het zwaard nemen.“
Ook het „Gode meer gehoorzamen dan de
menschen“ wordt hier ter sprake gebracht,
waarbij de Moor weer terecht wijst op de
groote moeilijkheid voor de onderdaan, om
uit te maken of de oorlog om rechtmatige
redenen wordt gevoerd.

Het resultaat van dit deel zijner studie over
„Dienstpligt en Geweten“, van de Schrijver
samen in deze woorden: „Zoo heeft de onder-
daan dan der Overheid ook de gehoorzaamheid
van den krijgslid te bewijzen, hoe ver-
schrikkelijk deze ook moge zijn.“

Aan het slot geeft hij drie draadjes overeen-
stemmende citaten. Een van LUTHER, een van
AUGUSTINUS en ten slotte dat van CALVIN,
hetwelk ik als motto boven dit mijn artikelke
zette.

De onmiskenbare verdienste dezer Studie van
Dr. de Moor is de heldere en duidelijke uit-
zetting van wat op het stuk van DIENST-
pligt en Geweten is. Bij „geweten“, hoort,
zoals JOHN KNOX tot MARIA STUART zei,
„weten“ en door hier weten bij te brengen, kan
de lezing van deze brochure aan sommiger
Christenen dwaalden geweten deugd doen.

Zeker zullen zij, die met het Schriftgeboef
gebroken hebben en daaronder ook theologen
vrij beroep op het zede gebod als grond van
dienstweigering, ook omtrent hun bedreven-
heid in Theologische Ethiek bedenkingen doet
rijzen, zich door de lezing van DIENSTPlicht
en GEWETEN niet laten overtuigen. Maar voor
denkelken is de brochure dan ook niet ge-
schreven.

2. Het Juni-Nr. van STEMMEN DES TIJDS,
Uitgever G. J. A. Ruijs te Utrecht, opent met
een artikel NIEUWE RELIGIE door Dr. J. R.
SLOTEMAKER de BRUNNE. De schrijver van daar-
onder naam de verschillende religieuze stroom-
ingen, die tegenover de „Christelijke“ als
„nieuwe“ religie staan. „Het is alles boerdovel-
gan religie. Ook daar, waar zij niet aanstands
wordt herkend. Veler socialisme is in den grond
religie. Dicht-kunst en toon-kunst is religie;
voor het minst: de onmiddellijke niting van
religie. Spiritisme, Scientisme, Theosophie is
religie.“ „Er spreekt zich in dit alles uit een
verlangen naar redding en naar een Redder,
een „Soter“, als vóór nu twintig eeuwen, toen
de antieke wereld, gelijk thans de moderne in
het teken der „religie“ stond. Maar toen
gelijk nu is bij onderscheidene stroomingen
verschil. „Pantheistische theologie en spiritistische
wereldbeschouwing, theosophische voorspelling
en scientistische genezing, zij denken niet aan

den zelfden Soter: zij buigen niet onder de
zelfde smart.“

Maar bij alle verschil is tusschen haar ook
overeenkomst en Prof. SLOTEMAKER teekent dat
zoo juist waar hij als zoodanig wijst op de ver-
vreemding van een persoonlijk God, Schepper
aller dingen, Valter oozes Heeren Jesus Christus,
Heiligen Wetgevers.

Met overdeelde instemming heb ik Prof. SLOTE-
MAKER's artikel waarvan dit Nr. het eerste stuk
brengt, gelezen. Met name van de jongeren ook
onder ons, die onder de demonische bekoring
van deze „nieuwe religie“ welke „overal zij af
van kerk en dogma, van belijning en onver-
draagzaamheid staat“, doet dit artikel de nieuwe
religie als valsche tegenover de „Christelijke
religie“ als ware zoo scherp en juist uitkomen.

Op het, voor Juristen allereerst, maar ook
voor niet-Juristen lezenswaardig artikel RECHT EN
GEZAG door Mr. D. P. D. FAMUS, het tweede in
dit Juni-Nr. van S. en P. T. zij hier tevens de
aandacht gevestigd. Het gaat daarin over Prof.
STRUYCKEN's kritische beschouwing van Prof.
KRABBE's boek: DE MODERNE STAATSDIENST, waarin,
als in het later verschenen werk van Mr.
KRABBE, waarmee deze op de critiek van
STRUYCKEN e.a. ingaat, alle begrip van Over-
heid, gelijk Prof. FAMUS schrijft, wordt ge-
loochend.

3. GEREFORMEERD THEOLOGISCH TIJDSCHRIFT
onder Redactie van Dr. G. CH. AALDERS, Dr.
T. HOKSTRA, Dr. G. KUIJZER, Dr. C. LINDE-
BOOM, Dr. J. RIDDERIKS — Uitgave E. J.
Bosch Jzn., Baarn. — Juni-afl.

Besluite de gewone Rubrieken een artikel van
Dr. S. GREYDANUS: ONZE HEILIGEN DOOP
DOOR JOHANNES, waarin door den hoogleraar
getracht wordt „de betekenis van dien doop na
te gaan, om te onderzoeken, wat het voor onze
Heiland, met betrekking tot zijn verlossingswerk
inhielt, dat Hij zich door Johannes liet doopen.“
En dan onder den titel INKOMEN en schrijven
van Dr. A. H. de HARTOG aan de Redactie
van het G. Th. T. waarin hij o. m. zich be-
klaagt, dat Dr. UBBINK de verbreide meening
geestd heeft, dat hij (nr. H) een pur sang
„Hegelian“ zou mogen hesten.

4. DE MACROBIER Zendingstijdschrift. Uit-
gever Edzo Venema, Groningen.

In het Juni-Nr. een, ook voor buitenstaanders,
zeer interessant artikel van Dr. DIJKSTRA: DE ZIN-
DINGEN DER CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE
KERK 1875-1892. Dr. D. K. WIELENKA, Miss.
Dienaar te PARIJS, zet er onder den titel DE
ZENDING VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN, voor
Zendingstudieboekjes, zijn beschrijving van de
geschiedenis der Zending op SOMRIA in voort, en
Dr. DIJKSTRA geeft er zijn, als steeds het be-
langrijke op Zendinggebied opvangende, rubriek:
UIT MIJN CAMERA.

Mag ik weer aan H. H. Uitgevers verzoeken,
gedurende de maanden Juli en Augustus, bo-
ken en tijdschriften, ter bespreking in de
HIERAUT, niet aan mij, maar aan het BUREAU
DER REDACTIE te zenden? G.

Uit de Pers.

In *Timotheus* wordt onder den titel: *Slaapend
Vergif*, met recht gewaarschuwd tegen het ge-
vaar dat in het lezen van slechte boeken schuilt.

Er is geen gevaarlijker vergif dan slapend vergif,
Wanneer iemand vergiftigd wordt met ratten-
kruid of iets dergelijks, dan aan de arts nog ver-
stond een tegengif geven, en menigmaal gelukt
het nog den patiënt te redden. Maar er zijn ook
van die vergiften, loodwit bijvoorbeeld, waarvan
men in het begin in het geheel niets bespeurt.
Eerst dagen, weken na de vergiftiging gevoelt men
zich onwel, en dan heeft het gif reeds geleidelijk
gehad zich te verspreiden door het gehele lichaam,
zoodat het niet meer verwijderd kan worden. Daar-
door is zulk een gif zoo gevaarlijk. Op rattenkruid
reageert het lichaam terstond, op loodwit niet.
Daarom is de eerste vergiftiging veel beter genees-
kundig te behandelen dan de laatste.

En dat geldt van ons geestelijk leven zoo wel
als van ons lichamelijk. Een boek kan zoo slecht
zijn, dat het ons terstond tegenstaat, en we het
leest in het vuur werpen. Maar er zijn ook boeken,
die onschuldig schijnen, en die ons geleidelijk ver-
giftigen, sonder dat wij er ons in het eerst van
bewust zijn. We merken wel, dat er iets aan
hapert, maar er staat zooveel goeds, zooveel schoons
tegenover, dat het kwade geen sterken indruk op
ons maakt. Voor den tweeden keer trachten wij
het kwade reeds te verontschuldigen, en de derde
maal prijzen wij het. We weten het onderscheid
niet meer tusschen goed en kwaad.

Denk dat ik overdrift. Een Roomsche
Katholiek geestelijke, door den bisschop aangesteld
om boeken te keuren, heeft zijn bisschop na eenen
tijd verzoekt hem een medicheer te geven.
Door het voortdurend lezen van allerlei verkeerde
boeken vreesde hij, niet meer juist te kunnen
onderscheiden tusschen goed en kwaad. Zijn gevoel
werd verdoemd. En dat van een zoo hoog staande
persoonlijkheid, wien door den bisschop het keuren
van boeken was toevertrouwd! Deze geestelijke
bleef acht geven op zichzelf, en bemerkte, dat het
lezen van verkeerde boeken hem kwaad deed. En
hij las te ocht waardijk niet voor zijn genoege;
hij las, om anderen te kunnen waarschuwen.

Dat is de invloed van het onreine boek. Er zijn
tegenwoordig tal van boeken, waarin schrikbreuk en
zelfmoord niet alleen wordt vergelijkt, maar ver-
dedigd en aangeprezen en voorgesteld als iets goeds.
Er zijn tal van jongensboeken, waarin de praktijken
der misdadigers in het breede worden uitgemeten
en verheerlijkt. Zulke boeken zijn als slapend ver-
gift. Het kwaad dringt door in onze ziel, en we
merken ten slotte niet meer op, dat het kwaad is.
En wij volgen het voorbeeld na.

Het boek is een machtig wapen in de hand van
Satan om menschenzielen te verderven en te ver-
giftigen. Menig jongmensch, die in een zedelijk
teine omgeving is opgevoerd, is door het lezen
van verkeerde boeken om den slechten weg gekomen.

Daarom waarschuw ons de Schrift: Kaakt niet
aan hetgeen onrein is.

Dat doet een mensch in het natuurlijke leven
ook niet. Wat onrein is, raken we niet aan, en in
een huis, dat door pokken of cholera besmet is,
gaan we niet in. Zoo moesten we ook doen met
verkeerde boeken. Toen Paulus een tijd lang te
Efeze had gepredikt, kwamen de nieuwbekeerden
met hun verkeerde boeken en verbrandden ze in
het openbaar. 't Waren boeken, die een waarde
hadden van twintig duizend gulden. Ja, zij waren
geenen van het vergif door het bloed van den
Heere Jesus, dat van alle sonden reinigt, maar zij
wilden niet, dat anderen nog vergiftigd zouden
worden, en daarom gingen de slechte boeken in
het vuur.

Waar te behooren.
Mijn lezer, zullen we ook niet onze boekenkasten
eens naden, of er van dat slapende vergif in is?
En zullen we dan ook niet eens een brandstapel
maken? 't Is toch beter, dat onze beurs, dan dat
onze ziel schade lijdt!

Officiële Berichten.

Classis Gouda.
De Kerkeraad der Gereformeerde Kerk te
Krimpen aan de Lek bericht, dat de Classis

Gouda D. V. vergaderen zal te Gouda Dinsdag
6 Augustus a.s., gewone tijd en plaats.
Punten voor het agendum worden ingewacht
vóór 16 Juli a.s. bij den scriba.

Namens den Kerkeraad voornemend,
H. VAN DER GRAAF, Scriba.

Naar aanleiding van een concreet geval heeft
de Classis Hallum besloten, door een medede-
ling in de kerkelijke bladen de zusterkerken in
den lande op te wekken, om toch geen schip-
pers tot het gebruik des Avondmaals toe te
laten, dan na vertoon van een behoorlijke
„schippersattestatie“.

Op last der Classis,
G. DIEMER, h. t. waarn. actuarius.

Vergadering der Classis Klundert te
Breda op 1 Mei 1918.

1. Ds. P. Nomes opent als Praeses de ver-
gadering na psalmgezang en het voorlezen van
Prediker 3: 1-13, met gebed.

2. De aanwezige kerken zijn blijkens rapport
der bra. Vermolen en de Frel wettig vertegen-
woordigd; een kerk zond een secundus. Later
komt de kerk van Breda, terwijl die van Dintel-
oord afwezig bleef.

3. In plaats van den aangewezen assessor,
neemt Ds. Sikkil zitting in het moderamen.
Notulen zijn niet aanwezig, en moeten dus op
een volgende vergadering worden gelezen.

4. Ingekomen is de kennisgeving van de e.k.
Part. Syn. te Almkerk op 13 Juni e.k.

5. Bespreking van het rapport in zake Hulp-
beh. kk. wordt aangehouden.

6. Van den Evang.-arbeid wordt de schrale
stand der kas medegedeeld en dringend opge-
wekt daarvan in de kerken kennis te geven.

7. Het gehoord rapport over steun volgens
art. XIII K.O. geeft aanleiding tot de vraag, of
een der gesteunde kerken wel alle krachten
inspannt, die echter, wegens niet genoegzaam
bewijs, ter onderzoek wordt aanbevolen.

8. Het rapport der commissie over een protest
uit M. biedt als conclusie, dat het protest wordt
afgezwegen.

9. Benoemingen: voor approbatie en lofmaking
de kk. Drimmelen en Breda. Als afgevaardigden
naar de Partic. Synode: Ds. P. Nomes, I. J.
Kooijmans en D. Sikkil. Ouderlingen: A.
Bax Gr., J. W. v. d. Dries en S. Vermolen, en
als secundus: Ds. H. N. Basoski, L. G. Goris en
H. Hummelen. Ouderlingen: A. C. van Drim-
melen, W. E. Janson en A. de Visser.

Voor Evang.-arbeid worden aan de Part. Syn.
voorgedragen: Ds. L. G. Goris en de onder-
daan A. C. van Drimmelen en L. J. Schalkkamp.

10. De kerk van Fijnaart brengt gunstig
rapport over de Quaestora beheer. Aan deze
kerk wordt dezelfde opdracht voor de e.k.
tekening gegeven.

11. De aanvraag om financieelen steun door
een tweetal kerken aan de Partic. Synode wordt
door de classis aanbevolen.

12. Vacatuurdiensten zullen worden vervuld:
te Drimmelen door Ds. Basoski en Ds. Nomes,
te Willemstad door Ds. Hummelen, Ds. Goris,
Ds. Sikkil en Ds. Kooijmans, te Roosendaal
door Ds. Ruijs.

13. De Zendingdag zal dit jaar weder te
Breda en wel op 10 Juli worden gehouden.

14. Bij de rondvraag wordt aan een tweetal
kerken advies gegeven over predikatie en het
optreden van een bi. oefenaar.

15. Met den gelukwensch aan Ds. Nomes,
wegens het bedanken voor de betoepen naar
S. en H. hem door den assessor gebracht, stemt
de vergadering in.

16. De e.k. vergadering wordt bepaald op
4 September te Breda, na te roepen door de
kerk van Raamsdonk.

17. Na lezing der korte notulen en dankgebed,
waarin de scriba voorgaat, sluit de Praeses de
vergadering.

Namens de Classis,
L. G. GORIS, h. t. scriba.

Zevenbergen, 3 Mei 1918.

Kort verslag van de Classicale Ver-
gadering, gehouden te Zwolle, op
Donderdag 2 Mei 1918, in de
Plantagekerk, aldaar.

Moderamen: Ds. J. Ozinga, Praeses; Ds. J. J.
Westerbeek van Eerten, Assessor; Ds. J. Visser,
Scriba.

1. Na 't zingen van Psalm 111: 1 en 't lezen
van I Cor. 15: 1-10, wordt de vergadering
met gebed geopend.

2. De D.D. Ds. Sluijs en Ds. Steunenberg
onderzoeken de credentieverken, waaruit blijkt,
dat alle kerken wettig vertegenwoordigd zijn.

3. De notulen der vorige vergadering worden
gelezen en gearresteerd.

4. Ds. Steunenberg wordt door den Praeses
geluk gewenscht met het bedanken voor een
beroep. Ds. Westerbeek van Eerten wordt geluk
gewenscht met zijn 25-jarig jubileum, de assessor
wenscht den voorzitter geluk met het bedanken
voor een beroep.

5. Inzake het rapport art. 13 K. O. neemt
de vergadering een besluit, gelijkkluidend met de
Classis Deventer.

6. De regeling der kerkvisitatie wordt herzien
en vastgesteld.

7. Ter Particuliere Synode worden afgevaar-
digd: Primus: de Brs. Ds. A. Brouwer, Zwaits-
sluis, Ds. H. H. Schoemakers, Kampen, Ds.
J. J. Westerbeek van Eerten, Kampen; de onder-
daan: J. Aarts, Blokzijl, B. van Bruggen, Vol-
lenhove, J. Plender, Kamperveen.

Secundus: Ds. J. Douma, Ambt-Vollenhove,
Ds. J. Ozinga, Hasselt, Ds. W. Veder, Zwolle;
de onderdaan: Ds. van Eegen, Steenwijk, J. de
Vries, Vollenhove, E. J. Grootenhuis, Kampen.

8. De stukken van beroep van Ds. J. Visser,
beroepen predikant te Zwolle, zijn in orde be-
vonden.

9. Bij de rondvraag van art. 41 K. O. worden
sommige kerken van advies gediend.

10. De zendingdeputaat Ds. Schoemakers
doet mededeelingen over Soemba.

11. Vacaturebeurten zullen worden vervuld.
9 Juni Gemeinden Ds. Ozinga; Kamperveen
Ds. Westerbeek van Eerten; Langeslag Ds. Visser,
van Oldemarkt.

7 Juli Kamperveen Ds. Koolstra; Langeslag
Ds. Sluijs; Wilsum Ds. Visser, van Zwolle.

4 Augustus Gemeinden Ds. Veder; Kam-
perveen Ds. Lambers; Langeslag Ds. Bosch;
Wilsum Ds. Schoemakers, van Kampen.

12. De e.k. vergadering zal door Langeslag
worden aangeroepen. Praeses zal dan zijn Ds.
Visser, van Oldemarkt, Ds. Ozinga, Assessor,
Ds. Koolstra, scriba.

13. De korte notulen worden gelezen. Na
gebed van den Voorzitter, sluit deze de verga-
dering.

Op last der Classe,
J. J. WESTERBEK VAN EERTEN,
h. t. assessor.

Gods hand ten goede kan doen. Maar het kon, als we Hem vergeten, ook wel eens anders gaan.

»Vergeef mij, mijnheer, zei Karel, maar ik heb dat alles niet zoo geleerd of ingezien. En toch koudt u wel gelijk hebben.

»Was verwonderlijk zooals de vriendelijke, ernstige woorden Karel troffen. »Zou begripelijk zijn geweest, als hij op of andere wijs een eind had gemaakt aan een zoo onverwacht gesprek. Maar hij deed het niet. Veelre gevoelde hij drang om nog meer te hooren.

»Doet er minder toe, zei de oude heer »of ik gelijk heb, dan wel wat God zegt. Hebt ge daar wel eens over gedacht?

En hij nam vertrouwelijk naast den jonkman plaats.

»Neen nooit zoo, sprak deze, »maar hoe zal een mensch weten wat God wil?

»Wel, dit heeft God geopenbaard in Zijn woord, in den Bijbel. Kent ge dien?

»Ik heb er wel eens in gelezen, zei Karel, toen ik op de Catechisatie ging, maar ik had er weinig aan. Het meeste begreep ik niet en zoo dacht ik er niet meer over.

»Dat is toch verkeerd, wijl het toch noodzakelijk is te weten wat de Heere God van ons wil, niet waar?

»Maar hoe kan ik weten, dat wat de Bijbel zegt de wil van God is?

»Die vraag, lieve vriend, heeft de Heere Christus al vóór lang beantwoord. »Is door Zijn wil te doen. Neem het geneesmiddel in — ge zult bemerken, dat het helpt.

»Maar »t is toch kwalijk te gelooven, zei Reinier, »dat God, die zoo hoog en zoo ver is, op menschen als wij acht zou geven, en op allerlei gebeurtenissen in hun leven. Daarvoor is Hij, zou ik zeggen, te groot en te verheven.

In plaats van dadelijk te antwoorden, tastte de oude heer in zijn zak en haalde er een boekje uit, een Psalmbok in zakformaat. Hij zocht even en zei toen:

»Wilt nu even luisteren, mijn jonge vriend. Ge hebt zeker wel eens van David gehoord, den Koning die Psalmen dichtte. Laat mij een daarvan u mogen voorlezen.

En meteen begon hij:

De groote Schepper aller dingen
Ziet uit het ongenaakbaar licht,
Het gansch gedrag der sterren;
Niets is bedekt voor Zijn gezicht.
Uit Zijn vaste woning,
Daar Hij heerscht als Koning,
Daar Zijn lof, Zijn eer,
Klinkt door al de bogen,
Zien Zijn Godd'lijk oogen
Op al 't menschedom neer.

»De man die zoo dichtte ging de lezer voort, »kende God en diende Hem. Maar ook reeds de Heidenen voelden iets dergelijks. Ik las eens van een Indisch vorst, die met zijn minister op het platte dak van zijn huis zat. Plotseling hoorden zij een slag achter hen. Zij sprongen op en bemerken, hoe een schild dat daar hing van een doorgeroesten spijker naar beneden was gekomen. Maar terwijl zij het schild bekeken, kraakte de grond onder hen en zakte de vloer van het oude huis waarop zij gezeten hadden in eens weg. Waren zij blijven zitten, was het schild niet gevallen, zij zouden mee omhoog gestoot zijn, en waarschijnlijk het leven verloren hebben.

Van toen af, zoo besluit het verhaal, geloofde de vorst dat God een God is ook der kleine dingen.

HOOGENBIJK.

Gerereformeerde Gezindheid.

Gerereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Oostkapelle, Monnikendam, D. H. Th. Vollenhoven, cand. te Amsterdam, — Zuidbroek (Gron.), R. Middeldorp, te Hoogerheide. AANGENOMEN: Schiedam (v.c. Gouding), J. Mulder, te Gorinchem. — Werkendam (A.) (2e beroeping), A. Andree, te Schoonhoven.

BEDANKT: Dwingelo, J. W. Esselink, te Altevener (Hoogeveen). — Veenendaal, H. W. Laman, te Assen. — Schildwolde, H. Poppa, te Oudega (W.). — Bierum, K. Winkelman, te Twijzel.

Zullen. De bouw van een Geref. Kerk te Zullen is opgedragen aan den heer Van der Linden, uit Utrecht. Deze kerk wordt ingericht voor plm. 280 zitplaatsen en is zoodanig gebouwd, dat dit aantal tot plm. 400 kan opgevoerd worden, zonder verandering der kerk. Voor de Geref. Kerk van Zullen is dit een groote stap, omdat zij door eigen middelen daartoe niet in staat is, maar geholpen door meesigen in den Lande en door steun van Classis en verschillende Kerken, is zij daartoe in staat gesteld. De eerste jaren zal zij dan ook nog aangewezen zijn op hulp van buiten de gemeente, maar het vooruitzicht is, dat zij binnen enkele jaren geheel haar zelf kan bedriepen, temeer daar hier steeds meer grond voor Industriële ondernemingen aangekocht wordt, en met die Industrie zich een gezonde arbeidende middenstand gaat ontwikkelen, die ook deze Geref. Kerk ten goede komt. De Chr. school te Zullen is al overvol, er zijn zelfs al 5 leerkrachten aan verbonden. In deze plaats komt dan ook hoe langer hoe meer leven op Christelijk terrein. Zoo hopen wij dan ook, dat binnenkort het verenigingsleven ook tot bloei komt, en dan is deze centra, voor enkele jaren nog een weiland, waarop de koelen grassen, herschapen in deze plaats waar men warm voelt voor de zaak des Heeren.

Montfort. De A. Bolvin trad wegens het ingaan van emeritaat Zondagmorgen voor de laatste maal op als leeraar der Geref. Kerk van Montfort. Hij wees er op hoe zijn 9jarige arbeid in deze gemeente of ten vloek of ten zegen kon zijn. Lichttegevoel van onzen val alles onder den vloek, in Christus komt over zijne gemeente weer Gods zegen. Naar aanleiding van Num. 6:23-27 wees hij op den rijken inhoud van den zegen, die in den weg der ambtelijke bediening aan 's Heeren Kerk toekomt. Aan het slot zijn predicaat vermaande de scheidende leeraar zijn gemeente ernstig zich te houden aan het woord van God. Door Gods goedheid is de B. weer in zoverre hersteld, dat hij gaarne bereid is vacante gemeenten in den Dienst des Woords voor te gaan. Na 1 Aug. denkt Z.Eerw. zich metterwoon in Zeist te vestigen.

Dr. S. P. Dee, te Kampen, bericht den Geref. Kerken, dat hij een eventuele roeping thans gaarne in overweging zal nemen.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Maasduin, Joh. Luuring, te Gorinchem. — Brielle, J. W. van der Does, te Nieuw-Beijerland. — Ouddorp (Z.H.). P. Kuyman, te Lunteren. — Aalsmeer, K. Olivier, te Weesp. — Renkum en Heeswijk, P. de Looze, te Barneveld. — Hensbroek (N.H.) en Donkerbroek en Haulle, K. A. Bevershuis, cand. te Zuidwolde (Gr.). — Zuidland (toez.), L. D. Poot, te Noordwijkerhout. — St. Jacobi-Parochie, M. A. G. Vorstman, te Watergang. — Melis en Marijkerke, A. C. H. Vollenweider, cand. te Oud-Beijerland. — Oud-Beijerland, P. van Toorn, te Rotterdam. — Waarder, C. J. Six Dijkster, J. ten Oud-Aldas. — Waddinxveen, A. E. P. Pop, te Middelhamis. — Lutjebroek, H. W. Bloemhoff, te Kedichem.

BEDANKT: Papendrecht, J. J. van Iogen, te Harderwijk. — Norg, A. Trouw, cand. te Roonkjanje. — Ridderkerk, B. Batelaan, te De Bilt (U.). — Metslawier c.a. (toez.), A. Veldkamp, te Obdam.

Advertentiën.

Na een korte ongesteldheid ontsiep in den Heere onze geliefde medeopziener ROELOF DAVELAAR, die vele jaren trouw in het ambt heeft gestaan en met groote vrijmoedigheid zijn Heiland heeft beleden.

De Raad der Geref. Kerk,
L. VAN WIJK, Praesid.
J. A. EIJGENRAAM, Scriba,
Edo. 20 Juni 1918.

Het behaagde den Almachtige hedenochtend plotseling van ons te nemen, onze geliefde Echtgenoot, Moeder, Behuwd-, Grootmoeder en Zuster,
ANNA ELISABETH DEJIS—CHAMER
in den ouderdom van ruim 67 jaren.

Uit aller naam:
P. DEJIS.
Amsterdam, 25 Juni 1918.

Voor de vele blijken van deelneming bij 't overlijden onzer geliefde Zuster en Vriendin Mev. C. A. F. TEN HOOPEN betuigen wij onzen hartelijken dank.

A. J. P. TEN HOOPEN.
WED. P. A. J. TEN HOOPEN—
HELDERMAN.

A. CRUIJFF.
Haarlem, 29 Juni 1918.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Keizersgracht
No. 166,
AMSTERDAM.

Mr. GROSHEIDE
ACCOUNTANT
(INSTITUUTSLID)
AMSTERDAM
(SINGEL 303, T. 1233 N.)

Burgerdochter
G. G. midd. leeft, zoekt tegen Aug. of Sept. een haar **passenden werkkring**, liefst in Geref. kring tot hulp in de huishouding; ook niet ongenegen met kinderen om te gaan. Br. onderlett. K. bur. van dit blad.

Hypotheek.

Kapitaal **beschikbaar**. Rente van af 4½ pCt. Inl. verstrekt C. B. EPKER, administrateur, Emmastraat 17, Arnhem.

GEREFORMEERDE KERK van BATAVIA.

De Coupons, ten laste van bovengenoemde Kerk, vervallende 1 Juli 1918, zijn van dien datum af betaalbaar bij

L. G. WEISZ & Co.
Amsterdam,
Keizersgracht 166.

In druk verschenen:

De eeuw der verwoesting

onder opschrift:

De christenen bezig zich en hunne vindingen ten toon te stellen — onbewust de ophanden zijnde komst van het tegenbeeld van den Zoon des Menschen: de mensch der sonde, de Zoon des verderfs; gansch niet begrepen de openbaringen Gods en het zwaartepunt derer geschiedenis daarin aangeduid: Ik zal Mij eenen dag maken in welken ik alleen verheven zal zijn.

Prijs 80 ct. fr. p. p. na ontv. van postw. 85 ct. bij A. U. v. d. WAL, Kooten (Fr.).

G. J. WOUDA,

Tuin-, Bloem- en Landbouwzaden
Oranjewoud (Fr.).

EVANGELISATIE

HEDEN VERSCHENEN:
WAAROM IK GELOOF
Een woord voor dezen tijd door N. BAAS
Prijs 15 ct; bij 25 ex. 12½ ct; 50 of meer ex. a 10 cent.

TER PERSE:
DAT GOD BESTAAT
door Dr. H. W. SMIT.

VROEGE VERSCHENEN:
DE GROOTSTE DWAAS
Een woord aan de »Christenen» van dezen tijd door Dr. B. WIELENGA.
Prijs 15 ct; bij 25 ex. 12½ ct; 50 of meer ex. a 10 cent.

EEN VREESELIJKE BIDSTOND
Een leerrede van Dr. C. MURRAY 7e druk. Prijs 10 ct; bij 25 ex. 6 ct; 50 ex. 5 ct; 100 of meer ex. a 4 cent.

EENS BEESTEN HART
Een tijdwoord door Dr. J. J. KNAPEM.
Prijs 15 ct; bij 25 ex. 12½ ct; 50 ex. of meer a 10 cent.

HET BLONDE BEEST
Een tijdrede door Dr. B. WIELENGA.
Prijs 10 ct; bij 25 ex. 8 ct; 50 ex. 7 ct; 100 ex. of meer a 6 cent.

Uitg. v. J. H. KOK te Kampen

Is verschenen bij J. H. KOK te KAMPEN:

HET GELOOFSBEGRIJP VAN CALVIJN

DOOR

Dr. S. P. DEE.

Prijs: f 2.90.

SIMOONS & Co.,

Commissionairs in Effecten.

AMSTERDAM, Gravenstraat 4.
BAARN, Krugerlaan 5.

Bij J. H. KOK te Kampen verschenen heden:

DE SLOTVROUWE VAN WESTWOEDE.

DOOR

A. VAN HOOFTSTRATEN-SCHOCH.

Prijs f 1.90.

In Stempelband f 2.60.

Een zeer interessant boek dat van het begin tot het einde boeit.

Evangelisatiearbeid van de Ger. Kerken in Noord-Brabant en Limburg.

Met hartelijken dank ontvangen in de maand Mei:

Geref. Kerk Workum f 5; id. Nijverdal f 4; idem coll. Fijnaart f 16.54; id. Oosterbierum f 14.90; id. Nieuw-Beerta f 4.80½; id. Bergum f 6.30; id. Boornbergum f 2.50; id. Donkerbroek f 9; id. Drachten f 42.50½; id. Dr. Compagnie f 2.50; id. Drogenham A f 14.25; idem B f 2.50; idem Duurswoude f 2.50; idem Garrijp f 5; idem Opeinde f 13.33½; id. Oudega f 7.50; idem Rottevalle f 7.28; idem Saameer f 1; id. Surhuizum f 5; id. Uterstrop f 7.50; id. Wilnis f 14; id. Grijskerke (Z.) f 15.75; Dames Polman e. a. te Groningen f 50; Lid der Geref. Kerk te Groningen door Ds. Miedema f 1; S. A. Poot, de Lier f 7.50; F. K. Hrn. te N. f 2.50; N. N. te Nijkerk door Ds. Hoeneveld f 10; A. G. de W. te Zandvoort f 10; N. N. te V. door Ds. Laman f 1; Ds. K. Bakker, Nieuw (Gr.) f 1; door Ds. Nieboer, Krabbendijke, f 4.50; D. de Bruin, Hazerswoude, f 5; J. S. te Bunne f 1; door H. Siebbeles, Amsterdam, f 2.50; J. B. Puiten (G.) f 2.50; Lezer Geref. Kerkblad te R. f 25; Mev. J. G. Duijzer, Leimuiden f 5; Mev. D. Duijzer f 1; H. W. L. ten A. f 1; Lezer Gereformerd Volksblad v. Dr. en Ov. f 1; G. Zomer, Franeker f 2.50; gevonden in de collectie te Dwingelo f 3; idem Luttan in de Dedemsvaart f 5; id. te Steenwijk f 1; id. te Schoonliefje f 5; id. te Ede f 5; verzonden door P. Prins, Barger Oosterveen (Dr.) f 93.60; kinderen Kon. Wilhelm. School te 's-Hage f 5; giften door Ds. Kouwenhoven te Leiden f 10; Zendingssom. Vreeswijk f 2.50; id. Altevener f 5; id. Driewegen (Z.-Bev.) f 5; bijdrage giften uit Wilnis f 11.50; Geref. Meisjes-Vereen. Uithuizen f 7.50.

Busjes.

Uit Drachten: Janke v. d. Laan en Jantje v. d. Brug f 12.90; Rientje v. d. Werff en Joukje v. d. Werff f 7.87½; Martina Hockstra — Joukje v. d. Veen f 13.33; Anna v. d. Kooi — Catharina Veenstra f 12.17; Jemke de Jong — Ald. Bijlma f 12.42½; Jitske v. d. Werff — Jantje Reusma f 10.85; Klaasje v. d. Zee — Jitske Rouma en Maïke Bergsma f 12.10; Jette Visser — Aaltje Talman f 19.54; Schipper H. Fruin, van Kampen f 3.75.

Nog was in April ontvangen en niet verantwoord: gevonden in de collectie te Klundert f 3.50; f 20 en f 30; uit 's-Hage, Jaarlijkse Bijdrage f 30; Zendingssom. Heinkenszand f 5; nagift f 1.

Met dringende aanbeveling,
Namens Deputaten,
P. NOMBES, 1e Penn.
L. J. SCHALEKAMP, 2e Penn.
Fijnaart, Klundert, Juni 1918.

VEREENIGING CHRISTELIJKE LECTUUR

Als eerste boeken voor JAARGANG 1918 zijn verschenen en werden aan de leden GRATIS verzonden:

APPIE NIJLAND

EEN LEVENSVERRHAAL DOOR P. KEUNING
Prijs f 1.90 ingenaaid en f 2.50 gebonden.

HET ZWAARD GODS

EEN VERHAAL UIT DEN TIJD VAN LUTHER — DOOR JOHN HOCKING
Prijs f 1.90 ingenaaid en f 2.50 gebonden.

Behalve deze boeken ontvangen de leden dit jaar ook nog:

KARAKTERS UIT DEN BIJBEL door P. J. SMINK.

HET VERACHTTE UITVERKOREN. Een waar levensverhaal door CLEOPAS.

De prijs is slechts **VIJF GULDEN** per jaar benevens **VIJFTIG CENT** toeslag voor dezen jaargang.

Wie thans lid wordt ontvangt bovengenoemde boeken, een waarde vertegenwoordigend van f 5.70, terwijl bovendien nog uit den Catalogus der Vereeniging voor f 5.— gratis aan boeken mag uitgezocht worden. Men ontvangt alzoo voor een waarde van f 10.70 waarvoor men, door lid te worden, slechts f 5.50 behoeft te betalen. Geen beteren weg om voor weinig geld een schat van boeken te bekomen.

Op aanvraag wordt het prospectus gratis toegezonden.

KAMPEN.

J. H. KOK.

De Groninger Brandwaarborg - Maatschappij.

HOOFDKANTOOR
GRONINGEN, O. Boteringestraat 72.

Speciale afdeling voor H.H. Predikanten en Onderwijzers, voor Kerken en Scholen, alsmede voor leden van „Patrimonium”.

Reeds meerdere afleveringen verschenen van het belangrijke werk:

De Kerkenordening

VAN

De Gereformeerde Kerken in Nederland

verklaard en toegelicht door

JOH. JANSEN v.d.M.

Schrijver van het bekende werk over „De Kerkelijke Tuicht”

Deel I. Van de Diensten.

COMPLEET IN HOOGSTENS 15 AFLEVERINGEN à 50 CENTS.

Een onmisbaar boek voor het kerkelijk leven. Een boek voor kerkeraden, predikanten, studenten, ouderlingen, diakenen en belangstellende gemeentelieden

Iedere maand verschijnt een aflevering ter grootte van 3 vel (48 bladzijden) met duidelijke letter gedrukt op degelijk papier in royaal formaat.

Men vraagt het uitvoerige prospectus met inhoudsopgave bij zijn Boekhandel of bij den

Uitgever E. J. BOSCH Jbz. te Baarn.

GANZEVOORT'S Orgelhandel

Dieserstraat 116, Zwolle.

Zeer groote keuze. Vraagt s.v.p. ons Standard Orgel.

Hooflijke muziek. - Prachtige kasten.

Bij J. H. KOK te Kampen verschenen thans het

VIERDE nummer

SCHILD EN PIJL

Maandsschrift ter bespreking van actuele onderwerpen onder redactie van

Prof. Dr. F. W. GROSHEIDE
Dr. J. C. DE MOOR en
Dr. B. WIELENGA

getiteld:

DIENTPLICHT en GEWETEN

DOOR

Dr. J. C. DE MOOR

De eerstvolgende nummers zullen zijn:

Genesing op het Gebed door Dr. B. WIELENGA

Staatkundige Hervormingen in Ned. Indië, door H. COLIJN.

Christus-ervaring door Prof. Dr. F. W. GROSHEIDE

Prijs per jaargang f 3.90

Afzonderlijke nrs 65 cent.

Vraag uitvoerig prospectus.

EERSTDAAGS VERSCHIJNT:

Kerkelijk leven

DOOR

Mr. D. P. D. FABIUS.

Wod. J. VAN SOEST, Langestraat 25-31, Amsterdam.

Vreest geen examen,

want er bestaat een middel, dat U geheel bevrijdt van zenuwachtigheid, een middel dat U kalm maakt en kalm houdt, terwijl Uw geest helder blijft.

Mijnhardt's Zenuw-tabletten, wetenschappelijk samengesteld en beslist onschadelijk, generen U van zenuwachtigheid. Per koker 60 ct., 3 kokers f 1.70. Let bij koop op den naam van den fabrikant A. MIJNHARDT, Pharm. Fabrik. Zeist. Verkrijgt bij Apoth. en Drogisten.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen: Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

van Mev. M. te U. f 10; door R. Reijenga te Donkerbroek f 0.25; door Ds. W. Dethmers te Sneek f 10.50; door den heer H. J. ten Rae te Neebe f 8.50; door den heer H. Prakken te Oranjewoud f 53.25; van den heer Siedes des Planten te Druten f 1; door den heer W. Troost uit N.-Beierland f 2.50; uit O.-Beierland f 10; uit Z.-Beierland f 15.50; uit Goudschoord f 1; uit Goudsward f 2; samen f 31.

Door Ds. H. M. Dethmers te Sneek f 21 en f 9.80, samen f 30.80; door den heer J. Plas te Purmerend f 5.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit) van de Geref. Kerk te Brouwershaven f 12.33; te Brunnisse f 15.38; te Colijnsplaat f 13.86; te Haamstede f 12.95; te Nieuwerkerk f 11.40; te Wissekerke f 1.52; te Zonnemaire f 2.93; te Kamperland f 6; te Amsterdam ¼ coll. f 309.69½ en f 2.50 gift, samen f 312.19½; te Nieuwerkerk a. d. IJssel f 4.21½; te Barendrecht f 43.34½; te Bolnes f 11.55½; te Heinoord f 6.50½; te Klaaswaal f 3.56; te Numansdorp f 6.85; te Oud-Beijerland f 4.87; te Rijsoord f 46.01; te Westmaas f 10.85; te IJselmonde f 18.47½; te Strijen f 14.22½; te Huizen (¼ coll.) f 6.63; te Amsterdam Zuid (¼ coll.) f 92.17½; te 's-Gravenland (¼ coll.) f 2.72; te Amstelveen f 17.19½; te Weesp (¼ coll.) f 11.46½; te Muiden (¼ coll.) f 1.63½; te Aalsmeer (¼ coll.) f 5.71½; te Nederhorst den Berg (¼ coll.) f 3.05.

Te Brouwershaven f 12.33; te Brunnisse f 15.38; te Colijnsplaat f 13.86; te Haamstede f 12.95; te Nieuwerkerk f 11.40; te Wissekerke f 1.52; te Zonnemaire f 2.93; te Kamperland f 6; te Doetinchem f 7.89½ en f 9.29, samen f 17.27½.

Aan Schenkingen:

van den heer J. Vriend Nzn. te Andijk f 12; door den heer R. Hoornastra bezorgd bij een der kerkeradsleden te Makkum f 10.

Voor de Medische Faculteit:

(Contributiën): door den heer J. Timmermans te Barendrecht f 47.75; door den heer J. van der Waals te Nijkerk f 41; door Ds. W. Dethmers te Sneek f 1; door den heer W. Troost uit O.-Beierland f 3; uit Z.-Beierland f 1; samen f 4.

Voor het Studenten Studiefonds:

a deposita ontvangen, door Ds. A. Thienen f 47.75; door den heer N. Mulder te Trum f 39.

Door Ds. H. Teerink te Amersfoort f 27.

H. W. VAN MARLE Jr., Penningmeester. Amsterdam, Keizersgracht 167.

Plaatsgebrek noodzaakt ons Advertentiën tot een volgend nummer uit te stellen.

Dit blad w. Bijdragen, van dit bla. Advertentiën, Inzendingen, vangen, kuns

Naast 1. VIII de b. hoofdstukke strekking z. den aposte. een. Saam volle maat male aard heerlijkheid ding te do. VIII kan v. aanduiding, van dit be kwam en z ken ons d vs. 17 tot de apostel hang tussc en het ver mensch o. die wereld, len mensc. toestand, d met de v. Onze zond en met v. van zijn o. roofd, m. voor ons. is evenzoo de natuur heeft niet menscheijk tengevolge natuur aar is aangew levensontpl onbezield op wat een in de Vol hij ook me geheel he. verwoesten. verandering en in 't leve. die zondij zal doorga zich uitwee der zon en rijk. Sterke zich aanwij van nabij dat ook een ziel verschil te dieren van sterf spree dan de vijf Schrift, dan hoe er zels heigende de wereld wed. Nu echb apostel Pau volgens er verband, da dan ook at lijke zeges daarvoor v. digen tijds men het ve eenmaal aa Er staat in van nu n heerlijkheid, het woord » waardeeren zoo er gev hoog staat Dit verslet oorzaak gev lezen van v eigenlijken niet hebbe dan? De i. zif? spreke druk, alsof anders zou iets wat o. nen. En te stelling vo. hetgeen da mensch da kenis van e heeft ze in v huidige en zelfs geen bijvoeging geschapene.